

Posedlost Ameriky přivést Ukrajinu do NATO je hlavní příčinou ukrajinského konfliktu

- CZ24 News | 1. srpna 2022

USA/UKRAJINA: V článku Romana Lamla: V akej spoločnosti sa nachádza Fico? o zařazení bývalého předsedy slovenské vlády Roberta Fica na ukrajinský seznam těch, „kteří propagují příběhy v súlade s ruskou propagandou“ autor uvádí mnoho jmen, které jsou na tento seznam zaneseni, a přitom ve světě mnoho znamenají. Mimo jiné i profesor John J. Mearsheimer, který je politologem a podle některých zdrojů nejznámějším světovým představitelem tzv. realistické školy v USA i ve světě. (J.V.)

Profesor John J. Mearsheimer z University of Chicago navštívil 16. června Villu Schifanoia ve Florencii, aby diskutoval o současné ruské invazi na Ukrajinu a zároveň zkoumal možné příčiny a důsledky krize. Na akci, kterou pořádalo Centrum Roberta Schumana a Katedra historie, se osobně i online sešlo téměř 200 účastníků. Politolog, dobře známý svým realistickým přístupem, tvrdil, že za způsobení ukrajinské krize jsou především zodpovědné Spojené státy, i když Putin byl tím, kdo válku rozpoutal a osobou odpovědnou za chování Ruska na bojišti: „Mým klíčovým bodem je že Spojené státy prosazovaly politiku vůči Ukrajině, kterou Putin a jeho kolegové považují za existenční hrozbu pro jejich zemi [...] konkrétně mluvím o posedlosti Ameriky přivést Ukrajinu do NATO a udělat z ní západní opevnění na ruských hranicích“. Profesor Mearsheimer trval na tom, že Moskva nemá zájem učinit Ukrajinu součástí Ruska, ale zajistit, aby se nestala odrazovým můstkem pro západní agresí; a že Rusko se nemůže cítit bezpečně, rozvíjet se a existovat, zatímco čelí permanentní hrozbě z území dnešní Ukrajiny. Trval na tom, že navzdory západnímu narativu o NATO je rozhodujícím aspektem pro pochopení základních příčin tohoto konfliktu to, jak Moskva vidí jednání aliance.

Velmi stručně a velmi zkráceně několik jeho myšlenek:

„Válka na Ukrajině je multidimenzionální katastrofa, která se v dohledné době pravděpodobně ještě zhorší. Když je válka úspěšná, věnuje se jen malá pozornost jejím příčinám, ale když je výsledek katastrofální, je nejdůležitější pochopit, jak k ní došlo. Lidé chtějí vědět: jak jsme se dostali do této hrozné situace?

Za svůj život jsem byl svědkem tohoto jevu dvakrát – poprvé ve válce ve Vietnamu a podruhé ve válce v Iráku. V obou případech chtěli Američané vědět, jak to jejich země mohla tak špatně spočítat. **Vzhledem k tomu, že Spojené státy a jejich spojenci v NATO sehráli klíčovou roli v událostech, které vedly k válce na Ukrajině - a nyní hrají ústřední roli ve vedení této války -, je vhodné zhodnotit odpovědnost Západu za tuto katastrofu.**

Dnes uvedu dva hlavní argumenty.

Za prvé, Spojené státy nesou hlavní odpovědnost za způsobení ukrajinské krize. Mým ústředním tvrzením je, že Spojené státy prosadily vůči Ukrajině politiku, kterou Putin a další ruští vůdci považují za existenční hrozbu, což je bod, který opakovaně uváděli po mnoho let. Konkrétně mluvím o posedlosti Ameriky přivést Ukrajinu do NATO a udělat z ní západní opevnění na ruských hranicích. Bidenova administrativa nebyla ochotna eliminovat tuto hrozbu prostřednictvím diplomacie a skutečně v roce 2021 znovu zavázala Spojené státy, aby přivedly Ukrajinu do NATO. Putin odpověděl invazí na Ukrajinu 24. února tohoto roku.

Za druhé, Bidenova administrativa zareagovala na vypuknutí války zdvojením proti Rusku.

Washington a jeho západní spojenci jsou odhodláni rozhodně porazit Rusko na Ukrajině a uplatňovat komplexní sankce k výraznému oslabení ruské moci. Spojené státy nemají vážný zájem o nalezení diplomatického řešení války, což znamená, že válka se pravděpodobně protáhne na měsíce, ne-li na roky.

Základem krize je Američany vedené úsilí udělat z Ukrajiny západní opevnění na ruských hranicích. Tato strategie má tři body: integraci Ukrajiny do EU, proměnu Ukrajiny v prozápadní liberální demokracii, a co je nejdůležitější, začlenění Ukrajiny do NATO. Strategie byla uvedena do pohybu na výročním summitu NATO v Bukurešti v dubnu 2008, kdy aliance oznámila, že Ukrajina a Gruzie se „stanou členy“. Ruští vůdci okamžitě reagovali pobouřením a dali jasně najevo, že toto rozhodnutí považují za existenční hrozbu a že nemají v úmyslu nechat žádnou ze zemí vstoupit do NATO. Podle uznávaného ruského novináře se Putin „rozzuřil“ a varoval před tím

„Pokud Ukrajina vstoupí do NATO, stane se tak bez Krymu a východních regionů. Prostě se to rozpadne.“

William Burns, který je nyní šéfem CIA, ale v době bukureštského summitu byl americkým velvyslancem v Moskvě, napsal tehdejší ministryni zahraničí Condoleeze Riceové zprávu, která výstižně popisuje ruské myšlení o této záležitosti. Jeho slovy: „Vstup Ukrajiny do NATO je pro ruskou elitu (nejen pro Putina) nejjasnější ze všech červených čar. Za více než dva a půl roku rozhovorů s klíčovými ruskými hráči, od tahounů v temných zákoutích Kremle až po Putinovy nejostřejší liberální kritiky, jsem ještě nenašel nikoho, kdo by Ukrajinu v NATO považoval za něco jiného než přímou výzvu. ruským zájmům.“ NATO, řekl, „by bylo vnímáno... jako shazování strategické rukavice. Dnešní Rusko odpoví. Rusko-ukrajinské vztahy zapadnou do hlubokého mrazu...Vytvoří to úrodnou půdu pro ruské vměšování na Krymu a východní Ukrajině.“

Burns samozřejmě nebyl jediným tvůrcem politik, který pochopil, že přivedení Ukrajiny do NATO je plně nebezpečí. Na summitu v Bukurešti se německá kancléřka Angela Merkelová i francouzský prezident Nicolas Sarkozy skutečně postavili proti pokroku v členství Ukrajiny v NATO, protože pochopili, že by to Rusko znepokojilo a rozzlobilo. Merkelová nedávno vysvětlila svůj odpor: „Byla jsem si velmi jistá... že to Putin jen tak nenechá. Z jeho pohledu by to bylo vyhlášení války.“

Bushova administrativa se však málo starala o moskevskou „nejjasnější z červených čar“ a tlačila na francouzské a německé vůdce, aby souhlasili s vydáním veřejného prohlášení deklarujícího, že Ukrajina a Gruzie se nakonec k alianci připojí.

Není překvapením, že Američany vedené úsilí o integraci Gruzie do NATO vyústilo v srpnu 2008 - čtyři měsíce po summitu v Bukurešti - k válce mezi Gruzii a Ruskem. Nicméně Spojené státy a jejich spojenci pokračovali ve svých plánech udělat z Ukrajiny západní baštu na ruských hranicích. Tyto snahy nakonec vyvolaly velkou krizi v únoru 2014 poté, co povstání podporované USA přimělo ukrajinského proruského prezidenta Viktora Janukovyče uprchnout ze země. Nahradil ho proamerický premiér Arsenij Jaceňuk. V reakci na to Rusko zabralo Ukrajině Krym a přispělo k občanské válce mezi proruskými separatisty a ukrajinskou vládou v oblasti Donbasu na východní Ukrajině.

Prezident Biden, který se do Bílého domu přestěhoval 2. ledna 2021, se dlouho zavázal přivést Ukrajinu do NATO a byl také superjestrábí vůči Rusku. Není překvapením, že 14. června 2021 vydalo NATO na svém výročním summitu v Bruselu následující komuniké:

Opakujeme rozhodnutí přijaté na summitu v Bukurešti v roce 2008, že Ukrajina se stane členem Aliance s akčním plánem členství (MAP) jako nedílnou součástí procesu; znovu potvrzujeme všechny prvky tohoto rozhodnutí, stejně jako následná rozhodnutí, včetně toho, že každý partner bude

posuzován podle svých vlastních zásluh. Pevně podporujeme právo Ukrajiny rozhodovat o své vlastní budoucnosti a zahraniční politice bez vnějšího vměšování.

1. září 2021 Zelenskyj navštívil Bílý dům, kde Biden dal jasně najevo, že Spojené státy jsou „pevně oddány“ „euroatlantickým aspiracím Ukrajiny“. V listopadu 2021 podepsal ministr zahraničí Antony Blinken a jeho ukrajinský protějšek Dmytro Kuleba důležitý dokument – „Americko-ukrajinskou chartu strategického partnerství“. Cílem obou stran, jak se uvádí v dokumentu, je „podtrhnout ... závazek Ukrajiny provádět hluboké a komplexní reformy nezbytné pro plnou integraci do evropských a euroatlantických institucí“. Tento dokument explicitně staví nejen na „závazcích přijatých k posílení ukrajinsko-amerických vztahů. strategické partnerství prezidentů Zelenského a Bidena“, ale také znovu potvrzuje závazek USA k „deklaraci z Bukurešťského summitu z roku 2008“.

Stručně řečeno, není pochyb o tom, že od začátku roku 2021 začala Ukrajina rychle směřovat ke vstupu do NATO. Přesto někteří zastánci této politiky tvrdí, že Moskva by se neměla znepokojovat, protože „NATO je obranná aliance a nepředstavuje pro Rusko žádnou hrozbu“. Ale takhle Putin a další ruští vůdci o NATO nepřemýšlejí a na tom, co si myslí, záleží. Není pochyb o tom, že vstup Ukrajiny do NATO zůstal pro Moskvu „nejjasnější z červených čar“.

Aby se Putin vypořádal s touto rostoucí hrozbou, umístil na ukrajinské hranici mezi únorem 2021 a únorem 2022 stále rostoucí počet ruských vojáků. Jeho cílem bylo přimět Bidena a Zelenského, aby změnili kurz a zastavili jejich snahy o integraci Ukrajiny do Západu. Dne 17. prosince 2021 Moskva zaslala samostatné dopisy Bidenově administrativě a NATO požadující písemnou záruku, že: 1) Ukrajina nevstoupí do NATO, 2) nebudou umístěny žádné útočné zbraně v blízkosti ruských hranic a 3) jednotky a technika NATO se přesunou do východní Evropy by se od roku 1997 přesunuly zpět do západní Evropy.

Putin během tohoto období učinil četná veřejná prohlášení, která nenechala na pochybách, že expanzi NATO na Ukrajinu považuje za existenční hrozbu. Ve svém projevu před radou ministerstva obrany dne 21. prosince 2021 prohlásil: „to, co dělají, nebo se pokoušejí nebo plánují dělat na Ukrajině, se neděje tisíce kilometrů od naší státní hranice. Je na prahu našeho domu.“

Putinova logika by měla dávat dokonalý smysl Američanům, kteří se již dlouho hlásí k Monroeově doktríně, která stanoví, že žádná vzdálená velmoc nesmí umístit žádnou ze svých vojenských sil na západní polokouli.

Jaké jsou tedy vyhlídky na vyjednání mírové dohody a ukončení války v příštích několika měsících? S lítostí musím říci, že nevidím způsob, jak tato válka v dohledné době skončit, což je názor, který sdílejí prominentní politici, jako je generál Mark Milley, předseda JCS, a generální tajemník NATO Jens Stoltenberg

Americká politika má dva významné důsledky. Pro začátek to značně zesiluje existenční hrozbu, které Moskva v této válce čelí, a je důležitější než kdy jindy, že na Ukrajině převládá. Zároveň to znamená, že Spojené státy jsou hluboce odhodlány zajistit, aby Rusko prohrálo. Bidenova administrativa nyní investovala do ukrajinské války tolik - materiálně i rétoricky -, že ruské vítězství by znamenalo pro Washington zničující porážku.

Je zřejmé, že obě strany nemohou vyhrát. Navíc existuje vážná možnost, že jedna strana začne silně prohrávat. Pokud bude americká politika úspěšná a Rusové na bitevním poli prohrají s Ukrajinci, Putin by se mohl obrátit na jaderné zbraně, aby zachránil situaci. Americká ředitelka národní rozvědky Avril Hainesová v květnu senátnímu výboru pro ozbrojené síly řekla, že jde o jednu ze dvou situací, které mohou Putina přivést k použití jaderných zbraní na Ukrajině. Pro ty z vás, kteří si myslí, že je to nepravděpodobné, mějte na paměti, že NATO plánovalo

použít jaderné zbraně za podobných okolností během studené války. Pokud by Rusko použilo jaderné zbraně na Ukrajině, nelze říci, jak by Bidenova administrativa reagovala, ale jistě by byla pod velkým tlakem k odvetě, čímž by se zvýšila možnost jaderné války velmocí.

Otočme stůl a zeptejme se, co se stane, pokud se zdá, že Spojené státy a jejich spojenci v NATO směřují k porážce, což v podstatě znamená, že Rusové porazí ukrajinskou armádu a vláda v Kyjevě

Jednoduše řečeno, pokračující konflikt na Ukrajině je kolosální katastrofa, která, jak jsem poznamenal na začátku svého vystoupení, povede lidi na celém světě k hledání jejích příčin. Ti, kteří věří faktům a logice, rychle zjistí, že za tuto vlakovou havárii mohou především Spojené státy a jejich spojenci. Rozhodnutí z dubna 2008 začlenit Ukrajinu a Gruzii do NATO bylo předurčeno ke konfliktu s Ruskem. Bushova administrativa byla hlavním architektem této osudové volby, ale Obamova, Trumpova a Bidenova administrativa tuto politiku na každém kroku zdvojnásobili a američtí spojenci poslušně následovali příklad Washingtonu. I když ruští vůdci dali naprosto jasně najevo, že přivedení Ukrajiny do NATO by znamenalo překročení „nejjasnější z červených čar“, Spojené státy odmítly vyhovět nejhlubším bezpečnostním obavám Ruska a místo toho se neúnavně snažily udělat z Ukrajiny západní opevnění na ruských hranicích.“

John J. Mearsheimer je profesorem politologie R. Wendella Harrisona na Chicagské univerzitě. Mezi jeho četné knihy patří *The Great Delusion: Liberal Dreams and International Realities* a *The Tragedy of Great Power Politics*.

J.V. – Zkuste si představit, že by tento text vyšel v našich mainstreamových médiích. Že nedovedete? Chápu.

AUTOR: Jiří Vyvadil